

בס"ד

הפותח שער לדופקי בתשובה

עובדות מעובדות

מיטב התיאור

לימים הנוראים

סיפורי החגים לתלמידים.....4

ראש השנה.....5

בזכות העמידה בניסיון הכעס בראש השנה.....5

היהודי בתוכו באמת, הוא טהור וצדיק, ליקוט.....6

רבי אמנון ממגנצא מספר אור זרוע.....8

בזכות קיום מצוה בעיתה.....11

יום הכיפורים.....11

סעודת ערב יום הכיפורים.....11

ותשובה עבודת החזרה בתשובה.....13

פתחו לי פתח – האב בא מהשמים להראות במחזור.....13

פתחו לי פתח – הצדיק בא לסייע לעומד על ציונו.....14

לפתח חטאת רובץ.....15

ותפילה.....16

אמירת תהילים.....16

וצדקה - בזכות צדקה וחסד.....17

רב הונא בריה דרב יהושע שב לחיות בזכות ויתור.....17

מעשה שנגלה לרבי אבא.....18

מה היה נחוץ יותר להגרי"ס מתפילת כל נדרי.....18

התפילה עלתה על ידי חסד עם יהודי חלש.....19

חסד הוא מצוה דאורייתא.....19

האב שנפטר עורר זכות בשמים על בעל ה'בית הלוי'.....20

'מעורר ישנים ומקיץ נרדמים' בזכות פרנסת האלמנה.....20

הנפטר פעל בשמים להשיב טובה כנגד טובה למטיבו.....21

עבודת ערב יום הכיפורים של החזון איש לתת תחושה טובה לחולה.....23

עבודת ער"ה של הגאון רבי שלמה זלמן אויערבאך.....24

24	תפילה ייחודית
25	שבע הקפות לכבוד התורה - ושבע הקפות מפני כבודו של ת"ח
25	למען נחלל מעושק ידינו
25	הרב אליהו עזריאל דביר ז"ל עדות מבי"ד של מעלה
27	התלמיד שנפטר התגלה לרבי חיים מוואלז'ין
28	הכובסת שבה והסתובבה בעולם להשלים יום עבודה
29	הנפטרת הופיעה בחלום וביקשה לשלם לצבע
30	הקד' הבחור שאול נחמד הי"ד
31	הקד' רבי חנוך סגל הי"ד
31	רבי משה דוויק זצ"ל

חברות סיפורי החגים למחנכים 'מקימי מעפר' חוברת ב. ימים הנוראים, 08-9797486

ניתן לקבל בכתובת SHVARTZ9797486@GMAIL.COM

לע"נ ר' משה בייר יהודא אריה ז"ל נלב"ע י' אלול

ומרת שיינדל ב"ר אברהם יוסף ע"ה נלב"ע אדר"ח אלול

בס"ד

למעין היקר, בקובץ זה סודרו, סיפורים ידועים לתועלת הצעירים. וכל סיפור צריך לדעת כיצד להגישו, למי, ובאילו מילים. ותן לחכם ויחכם עוד.

יש לשים לב להבחין בין הסיפורים לפי עניינם, ולהבדיל בין מדרשי חז"ל, עובדות שהועתקו מקדמונים כלשונם, מעשים שהיו שעברו עיבוד, וסיפורים ומשלים אחרים שמטרתם לעורר יר"ש והתעניינות אצל השומעים.

יודגש שכל הנמצא כאן הוא כתוספת ליסודות היום ולדברים עיקריים ויסודיים שיכולים להמסר כסיפור.

תיאור סדר המשפט בשמים ששוקלים את כל המעשים, הנרמז במזל חודש תשרי מאזניים, וה' מעביר את כל באי עולם לפניו כמו כבשים, ושלווה ספרים נפתחים נמצא במסכת ראש השנה דף טז: - י"ח.

סיפור קריאת התורה, פקידת שרה, להרחיק משכן רע, כוחה של תשובה אפילו של רשע
כישמעאל, ועקידת יצחק.

סיפור ההפטרה שהוא פקידת חנה. בו רואים את כוחה של תפילה לשם שמים, ביום ראש השנה נפקדו שרה רחל וחנה.

ביום הכיפורים יש את קריאת התורה, שהוא סיפור סדר העבודה בבית המקדש, ובכללו השעירים, עומדים צפופים ומשתחוים רוחים, הלשון שהלבינה לסימן לכפרה.

מפטיר יונה שכולו סיפור, שניתן להעמיק בו מגיל קטן ועד זקנה ושיבה.

לע"נ ר' משה ב"ר יהודא אריה ז"ל

ומרת שיינדל ב"ר אברהם יוסף ע"ה

בזכות העמידה בניסיון הכעס בראש השנה

המשנה ברורה אומר: "כל אלו העניינים (תפוח בדבש, ראש כבש וכו') עושים הכל לסימן טוב, ולכן פשיטא שיזהר מאד שלא יכעוס בימים האלו מלבד גודל האיסור כדי שיהיה לסימן טוב"

רבי יהודה פתיה זצוק"ל מגדולי המקובלים בירושלים לפני כמאה שנים, סיפר, כי באחד מלילות ראש השנה, התארחו על שולחנו ביתו בירושלים כחמישה עניים.. באותם שנים האור בלילות שבת וחגים הגיע מהנרות בלבד. מנורת השמן עמדה על השולחן.

בדורות ההם כל אחד ידע כמה צריך להזהר שלא להפיל את המנורה, בעת תחילת הסעודה אחד העניים עשה תנועה לא רצויה וכל הנרות שהיו על השולחן נפלו והתהפכו ונשפכו ונעשה חושך בחדר. התגברתי על עצמי ולא כעסתי על אותו אורח בלתי זהיר.

קמנו להשיג נרות אחרים ושמן, העבירו אש מאש ישנה, והאירו שוב את השולחן. לאחר כמה דקות, הרבנית נכנסה עם מגש גדול עמוס דגים מעשה ידיה להתפאר. היא התקרבה לשולחן והחליקה מלא קומתה, על שאריות השמן שהיה על הארץ והכל נשפך. (האוכל בכלל ודגים בפרט היו מצרך יקר מאוד באותם שנים, ראש של דג כבר לא יהיה ואפילו לא חתיכת דג, איזו תחילת שנה, איזה סימן לתחילת שנה, לא סימן טוב ואולי דווקא להיפך) ועם כל זה לא כעסתי.

היא היתה על הארץ גונחת מכאב, קמתי לסייע לרבנית להרימה מהקרקע, וגם אני החלקתי והשתטחתי על הארץ בסמוך לה... (מחמת חוסר זהירותו של עני חסר תרבות זה, אדם ללא הכרת הטוב, הוא לכלך את הכל, בזבז שמן, בזבז זמן ביום הדין, שפך את הדגים, יחד עם המארחים, בגדי החג של שניהם טבולים בשמן דגים לכל החג, ובדיוק בראש השנה, כזה ריח אפילו להתרחץ אי אפשר, וכך לעמוד להתפלל? כל זאת מלבד ההחלקה המסוכנת והכואבת, וההשפלה הנוראה. שניהם שוכבים על הרצפה, אוכל אין, וחמשה עניים רעבים ממתינים לאוכל.

אדם אחר מזרז אותם ואומר חברה ראיתם מה קרה, יותר נכון מה עשיתם ומה יצא, נא לברך לעזוב את הבית ולתת לנסות להשליט סדר)

אך באותו רגע חשבתי לעצמי, כי הנה זה הרגע של הניסיון שלי... התגברתי עד מאד, ולא יצאתי משלוות הנפש לכעוס על המצב כלל וכלל. (לא היה לו אפילו כעס בלב!!!)

באותה שנה אכן זכיתי לשנה טובה, היו לי הרבה גילויים גדולים וחידושים בתורה בנגלה ובנסתר. (הרב יעקב הלוי שולזינגר שליט"א)

היהודי בתוכו באמת, הוא טהור וצדיק, ליקוט

הרי אני לפניך ככלי מלא בושא וכלימה.

מעלת היהודי שכל העבירות שעושה אינן נספגות בקרבו אלא הרי הוא ככלי שמילאוהו בכלימה, אך ניתן לרוקנו ויישאר נקי כיום הווצרו. (רבי שלום מבעלז זצ"ל. יינה של תורה)

לא הביט אוון ביעקב ולא ראה עמל בישראל. ביאר האור החיים הקד' שבישראל לא ראה עמל, כי כל החטא הוא רק מבחוץ.

בקריאת התורה בר"ה קוראים ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים. אומרים חז"ל זרוק חוטרא לרקיעא אעיקריה קאי. פירוש זרוק מקל עד השמים לבסוף הוא יכול על הארץ למקומו הראשון.

הגר היתה בבית אברהם אבינו אך לבסוף לקחה לבנה ישמעאל אשה מתאימה לו מארץ מצרים. וכן לטובה, יהודי יכול לעבור הרבה גלגולים אולם בסוף אעיקריה קאי.

ומכאן כי אם ישאל השואל מה מועילה התשובה הרי במשך הזמן סוף סוף האדם יתדרדר מדרגתו כעת ויחזור לימי החולין???

התשובה שמציאותם של באמת עם ישראל הוא כדרגתם בימים הנוראים, ולא מציאותם כל השנה. ואם זה יסודם אז גם אם ישתנה שנית לבסוף יחזור למקורו

וכן מצינו במדרשים שהעבירות הם רק מבחוץ לבני ישראל ואפשר לכבסם מבחוץ וחוזרים לזוהרם.

"מה אגוז זה אם נופל לתוך הטינופת את נוטלו ומורקו ושוטפו ומדיחו והוא יפה לאכילה, כך כל מה שישראל מתלכלכין בעוונות כל ימות השנה בא יוה"כ ומכפר עליהם. הדא הוא דכתיב: 'כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם'." (שהש"ר ו, יז)

אי מה אהלי קדר אין צריכין תכבוסת יכול אף ישראל כך ת"ל "כיריעות שלמה".
מה יריעות שלמה זו מתלכלכלת ומתכבסת וחוזרת ומתלכלכלת ומתכבסת, כך ישראל
אע"פ שמתלכלכלין בעונות כל ימות השנה, יו"כ בא ומכפר עליהם, שנאמר: כי ביום
הזה יכפר עליכם, וכתוב: אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו. (שהש"ר א, לח)

שחורה אני ונאווה בנות ירושלים כאהלי קדר כיריעות שלמה (שיר השירים א,ה)
שחורה אני כל ימות השבוע ונאווה בשבת, שחורה אני כל ימות השנה ונאווה ביום
הכיפורים, שחורה אני בעולם הזה ונאווה לעולם הבא". (ילקוט שיר השירים) (כ"ז)
 ממחזור המפורש יו"ה"כ)

מדובר על מי ששחורה כל השבוע ובשבת משתנית להיות נאווה!!! לא פחות שחורה אלא נאווה! כיצד? מפרש הפסוק כאהלי קדר כיריעות שלמה, שזהו לכלוך חיצוני שנדבק ומתכבס. "אל תראוני שאני שחרחורת ששזפתני השמש", כי השזוף רק מבחוץ. וכך תהיה תכלית ישראל בעולם הבא שתישאר נאווה כי זו האמת שהיהודי מבפנים נקי.

"עורו ישנים"

הנשמה הקדושה נמצאת באדם אך ישנה בקרב האדם, וצריך רק להעירה מתרדמתה. כדברי הרמב"ם בהלכות תשובה פ"ג ד' "אף על פי שתקיעת שופר בראש השנה גזרת הכתוב רמז יש בו כלומר עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן

כתב בספר אור זרוע הלכות ראש השנה, מצאתי מכתב ידו של ה"ר אפרים מבונא בר יעקב. שר' אמנון ממגנצא יסד ונתנה תוקף על מקרה הרע שאירע לו וז"ל

מעשה בר' אמנון ממגנצא שהיה גדול הדור ועשיר ומיוחס ויפה תואר ויפה מראה והחלו השרים וההגמון לבקש ממנו שיהפך לדתם, וימאן לשמוע להם ויהי כדברם אליו יום יום ולא שמע להם ויפצר בו ההגמון, ויהי כהיום בהחזיקם עליו, ויאמר חפץ אני להיוועץ ולחשוב על הדבר עד שלשה ימים, וכדי לדחותם מעליו אמר כן.

ויהי אך יצוא יצא מאת פני ההגמון שם הדבר לליבו על אשר ככה יצא מפיו לשון ספק שהיה צריך שום עצה ומחשבה לכפור באלוקים חיים, ויבוא אל ביתו ולא אבה לאכול ולשתות ונחלה. ויבואו כל קרוביו ואוהביו לנחמו וימאן להתנחם כי אמר ארד אל ניבי (דיבורי) אבל שאולה ויבר ויתעצב אל לבו.

ויהי ביום השלישי בהיותו כואב ודואג, וישלח ההגמון אחריו ויאמר לא אלך ויוסף עוד הצר שלוח שרים רבים ונכבדים מאלה, וימאן ללכת אליו. ויאמר ההגמון מהרו את אמנון להביאו בעל כרחו וימהרו ויביאו אותו, ויאמר לו מה זאת אמנון למה לא באת אלי למועד אשר יעדת לי להיוועץ ולהשיב לי דבר ולעשות את בקשת?

ויען ויאמר אמנון: "אני את משפטי אחרוך כי הלשון אשר דבר ותכזב לך דינה לחתכה". כי חפץ היה ר' אמנון לקדש את ה' על אשר דבר ככה.

ויען ההגמון ויאמר: "לא כי הלשון לא אחתוך כי היטב דברה, אלא הרגלים אשר לא באו למועד אשר דברת אלי אקצץ, ואת יתר הגוף איסר". ויצו הצורר ויקצצו את פרקי אצבעות ידיו ורגליו ועל כל פרק ופרק היו שואלין לו: התחפוץ עוד אמנן להפך לאמונתנו? ויאמר: לא!!! והיה ככלותם לקצץ צוה הרשע להשכיב את ר' אמנן

אחר הדברים האלו קרב מועד והגיע ר"ה בקש מקרוביו לשאת אותו לבית הכנסת עם כל פרקי אצבעותיו המלוחים ולהשכיבו אצל ש"צ. ויעשו כן ויהי כאשר הגיע ש"צ לומר הקדושה וחיות אשר הנה, א"ל ר' אמנון אמתן מעט ואקדש את השם הגדול, ויען בקול רם: "ובכן לך תעלה קדושה כלומר שקדשתי את שמך על מלכותך ויחודך.

ואח"כ אמר ונתנה תוקף קדושת היום ואמר אמת כי אתה דיין ומוכיח כדי להצדיק עליו את הדין שיעלו לפניו אותן פרקי ידיו ורגליו וכן כל הענין והזכיר וחותם יד כל אדם בו ותפקוד נפש כל חי שכך נגזר עליו בר"ה. וכשגמר כל הסילוק נסתלק ונעלם מן העולם לעין כל ואיננו כי לקח אותו אלוקים. ועליו נאמר מה רב טובך אשר צפנת ליראיך וגו'.

אחר הדברים והאמת אשר הועלה ר' אמנון ונתבקש בישיבה של מעלה ביום השלישי לטהרתו נראה במראות הלילה לרבנא קלונימוס בן רבנא משולם בן רבנא קלונימוס בן רבנא משה בן רבנא קלונימוס ולימד לו את הפיוט ההוא ונתנה תוקף קדושת היום ויצו עליו לשלוח אותו בכל התפוצות הגולה להיות לו עד וזכרון ויעש הגאון כן:

רבי אמנון חלילה לא אמר שיעשה איסור, אלא ביקש זמן לחשוב, וכל מבין יבין שלא רצה אלא להרוויח זמן, ויתכן שהיה יכול באותו פרק זמן לברוח מאותו רשע. בספר חשוקי חמד (זבחים מז.) דן מכמה היבטים על המעשה המובא בספר אור זרוע, והשאלה הראשונה האם עבר איסור באמירה זו.

הרב שליט"א נשאל על זוג שהבעל התחיל בחזרה בתשובה, והאשה מחייבת את בעלה להצטרף אליה ללכת לחתונה של קרוב משפחה שתתקיים תוך כדי חילול שבת, ואירוע ומאכלים שאינם כשרים.

והעלה הרב שליט"א עצה שהבעל יאמר לאשתו שמסכים ללכת, (או שמתכוון ללכת), וביום החתונה יכניס את עצמו לאונס כגון שיעלה את לחץ הדם שלו ובכך בפועל ימנע ממנו להשתתף, בלי לעורר עליו ביקורת.

ואומר שנראה שאסור לעשות כן, כי עצם ההסכמה לנסוע לחתונה זו, היא מרידה בה'. וראיה לכך מהמעשה של רבי אמנון ממגנצא, שהעניש את עצמו, על שהוציא מפיו שהוא צריך לחשוב אם להמיר דתו, ומזה נראה שבאמת היה חייב קצת עונש, על הדיבור שלא הגון, אלא שבחזרתו בתשובה, ובקידוש שמו יתברך עלה ונתעלה מאד.

גם נפסק בשו"ע (יו"ד סימן קנז ס"ב) שאסור לאדם לומר שהוא עובד כוכבים כדי שלא יהרגוהו. אמנם שם מיירי בעבודת כוכבים, אך גם שם מיירי בסכנת נפשות, ולכן אסור רק בעבודת כוכבים, אבל משמע שבשאר עבירות גם אסור לומר, רק שאין צריך למסור את הנפש. (אולי אמירה על עבודת כוכבים היא עצמה חלק מההודאה בה, משא"כ כשאומר שיעבור עבירה אחרת).

ומה שאמר יהוא (מלכים ב' יח) 'אַחֲבָב עֶבֶד אֶת הַבַּעַל מֵעַט יְהוּא יַעֲבֹדֵנוּ הַרְבֵּה', אכן אמרו בגמרא (סנהדרין דף קב ע"א) שנענש על כך, שנאמר (מלכים ב' י לא) 'וַיְהוּא לֹא שָׁמַר לְלִקְתָּ בְּתוֹרַת ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל בְּכָל לְבָבוֹ לֹא סָר מֵעַל חֲטָאוֹת יִרְבְּעָם אֲשֶׁר הִחֲטִיֵּא אֶת יִשְׂרָאֵל', ואמר אב"י, משום ברית כרותה לשפתים, [אך צ"ע אם זה היה עונש, או שזו היתה מציאות בשל אמירתו].

ולכן הצעתנו היא, לעשות בחכמה, שהאשה לא תרגיש שבעלה אינו מכבד את השמחה, ויעשה מסיבת השלמה, אבל שיודיע שלהשתתף בחתונה עצמה איני יכול. ואם בכל זאת תתעקש, לא יפסיד מזה ששמע בקול הקדוש ברוך הוא, והקב"ה בוודאי יושיע אותו, ויהיה לו הרבה יותר טוב מעתה. עכ"ד

והנה יש כמה מקומות הראשון הוא כלב בן יפונה וכמבואר בחז"ל, שעשו בתחום שהיה נראה שעברו איסור ולא עברו, אמנם כאן היתה שעת השמד ממש, ויש סיבה גדולה שלא יהיה נראה שקיבל את הסתתו המרושעת של אותו רשע להמיר דתו ח"ו. בספרד היו אנוסים רבים ששמרו את התורה בסתר. במלחמת

הרה"ק רבי אלעזר רוקח זצ"ל מאמסטרדם הפליג בספינה לארץ ישראל. בתוך ימי נסיעתו באניה חל ראש השנה. בליל החג היתה סערה גדולה בים, עד שהחלו קרשי הספינה להתרועע, ולפנות בוקר נעשה חור בספינה, הסערה היתה במלוא עוצמתה, והמים החלו להיכנס לספינה ולהכביד עליה. פנו נוסעי הספינה היהודים לרבי אלעזר שיתפלל לה' שיצילם מלרדת במצולות ים. ביקש הרבי שיבררו מתי זמן עלות השחר, כדי שיוכל לתקוע בשופר. ובינתיים התכוון למצוות תקיעה.

מיד בהגיע הזמן תקע בשופר, ועד שסים שלושים קולות הים נרגע מזעפו. בהמשך הצליחו המלחים לתקן את החור שנפער, שאבו את המים הרבים החוצה, והספינה המשיכה בהפלגה על מי מנוחות.

לאחר מכן שאלו את רבי אלעזר איזה מופת וייחודים הוא עשה בתקיעת השופר. השיב הרב לא עשיתי שום דבר, אלא כשראיתי את הסכנה הגדולה, חיפשתי להספיק לקיים את המצוה החביבה של תקיעת שופר, וזכותה של קיום מצוה בזמנה הוא שהציל.

כשאנו מחפשים בימים אלו להרבות במעשים טובים שיעמדו לנו לזכות נגד השטן, הדבר הראשון הוא לקיים את המצוות. הגמרא שואלת למה תוקעים בשופר? ומתרתצת כי ה' אמר תקעו. הדבר שמציל יותר מהכל הוא לעשות מצוות. מה רבה זכותה של כל מצוה כתיקונה, לכפר על עם ישראל.

סעודת ערב יום הכיפורים

טור הלכות יום הכיפורים

מאהבת הקדוש ברוך הוא את ישראל שלא צווה להתענות אלא יום אחד בשנה ולטובתם לכפר עוונותיהם. וציונם שיאכלו וישתו תחילה כדי שיוכלו להתענות

ומביא במדרש מעשה בשוטר העיר שאמר לעבדו קנה לי דגים ולא מצא אלא דג אחד ונתן בו זהוב. והיה שם יהודי חייט והוסיף עליו עד שהעלוהו לחמשה ונשאר לחייט. בא העבד אל אֲדוֹנָיו וסיפר לו כל המאורע.

שלח השוטר אחר החייט ואמר לו מה מלאכתך אמר לו חייט אמר לו ולמה קנית דג שזה זהוב בחמשה זהובים. ולא עוד אלא שלקחתו מיד עבדי ששלחתיו לקנותו לי.

השיב לו והיאך לא אקננו אפילו בעשרה כדי לאכלו ביום כזה שצונו הקדוש ברוך הוא לאכול ולשתות. ושאונו בטוחים שהקדוש ברוך הוא יכפר לנו עוונותינו. אמר לו אם כן יפה עשית ופטרו והלך לשלום.

עובדה זו נמצאת בב"ר (פרשה יא סימן ד) אמר ר' תנחומא עובדא הוה ברומי בערובת צומא רבה והוה תמן חד חייט ואזל דידבן ליה חד נון, אשתכח הוא וטליא דאיפרכוס קיימין עילויה, הוה הדין מסיק ליה בטימי והדין מסיק ליה בטימי, עד דמטיא ל"ב דנרין, ונסבא ההוא חייטא,

בענתא דאריסטון אמר איפרכס לטלייה למה לא איתית לי נון, אמר ליה מרי מה לכפור מינך, אזלית ולא הוה תמן אלא חד נון, ואישתכחית אנא וחד יהודאי קיימין עילויה, והוה הוא מסיק ליה בטימי ואנא מסיק לה בטימי עד דמטא לשנים עשר דנרין, מה הוות בעא דנייתא לך נון בתרי עשר דנרין, אתמהא, אמר ליה מאן הוא אמר ליה בר נש פלן, שלח בתריה ואתא לגביה

אמר ליה מה חמית חייט יהודאי דאכלת נון בתרי עשר דנרין, א"ל מרי **אית לן**
חד יום, בכל חובין דאנן עבדין כל יומי שתא, הוא מכפר עלינן, וכד הוא אתא לית אנן
צריכינ ליקורי יתיה, אמר כיון שהבאת ראיא לדברייך הרי אתה פטור, מה פרע לו הקדוש
ב"ה, הלך וקרע אותה וזימן לו בתוכה מרגליות טובה, והיה מתפרנס הימנה כל ימיו.

מוסיף הבית יוסף: ולפי עניות דעתי כפשוטו הוא דכך השיב לשוטר, דאם היה קונה הדג להנאתו למלאות תאוותו היה זה מעשה רע וראוי לענשו על כך אבל כיון

שלא נתכוין אלא לקיים מצוותו יתברך שציונו הקדוש ברוך הוא לאכול ולשתות ונקבל ממנו יתברך שכר גדול כאילו נצטוינו להתענות בו בודאי הכל יודו דמצוותו יתעלה קודמת לכל מי שלא בא לקנות הדג לשם קיום מצוה אלא לצורך אכילתו בלבד. ולפי ביאור הבית יוסף יתבאר שענה "כבוד השר עוסק באכילה ואני עוסק במצוה לכן סעודתי קודמת".

הבית יוסף ביאר, שיש לחלק בין אכילה סתם שהמשקיע בה הרבה זו זלילה וראוי לקונסו בכדי שלא ייקר את השער, וכן בשביל לחנך את בני האדם להגבלה בהוצאות האכילה, לבין סעודה מיוחדת של פעם בחיים מחילת עוונות, ובכל שנה ושנה מחדש, סעודת שמחה שאינה מזדמנת בכל השנה כולה. לפי"ז כוונת הטור ללמדנו בזה שהאכילה בעייה"כ הוא דבר יקר ונדיר.

ואולי ניתן לבאר שאומר לו אמנם זלזלתי בארוחת שוטר העיר, אולם זה לצורך סעודת מלך העולם שציוני לאכול. ומי ומה אתה לפני בורא העולם? ופטרו לשלום.

ועוד הוסיף שאנו בטוחים שהקדוש ברוך הוא יכפר לנו עונותינו. וכי יש לך שמחה בעולם יותר ממחילת עוונות, הרי זו הצלה ממוות לחיים?

עו"ל שהוא הבהיר לו בהסברו ברוך: אתה "מלך אביון בלה ורד שחת..." והמושל כששמע את אמונתו האיתנה של היהודי שהכל מהקב"ה והמושל אינו יכול לשנות דברים, ויהודי בעייה"כ הוא מושל יותר ממושל המחוז והוא ראוי לסעודה יפה, ולא המושל, הושפע ממנו עד שהאמין בזה, והכניע אף את עצמו לפני בורא העולם, כי מי כמו מושל העיר שיועד כמה אנו תלויים ברחמי השי"ת.

ותשובה עבודת החזרה בתשובה

פתחו לי פתח - האב בא מהשמים להראות במחזור

היתה נערה שעברה את שנות המלחמה, ואיבדה את כל משפחה, ונותרה ללא גואל ותומך, איבדה את מורשת הדורות והתנתקה מהיהדות. היא נישאה ליהודי כמותה, וחיו ללא סממן יהודי. במשך השנים התבססו כלכלית וגרו בבית על שפת הים במיאמי.

יום אחד כשהם ישבו בביתם, ראו יהודים עם כיפות וזקנים, מגיעים בבגדי חג, ומתפללים על שפת הים. הבעל התעניין במעשיהם, והאשה שהגיעה מבית של שומרי תורה ומצוות מלפני המלחמה, ידעה להסביר לו שהיום הוא ראש השנה, ויהודים אלו מקיימים את מנהג אמירת 'תשליך', הבעל שזע משהו בקרבו בהשפעת יום הדין, החליט שאם הזדמנו לו יהודים לתפילה בקרבת ביתו ירד להצטרף אליהם. כשירד הם כבר סיימו, אבל אדם מבוגר אחד, נאות להישאר עמו והראה לו במחזור מה לומר, לבסוף ברכו זה את זה, ואמר לו את שמו.

היהודי שב לביתו וסיפר לרעייתו, שזקן בשם... הראה לו את התפילה, האשה נבהלה, הלוא זהו שם משפחתה מלפני המלחמה, ושם אביה, וביקשה שיתאר בדיוק איך היה האיש נראה, ואכן התברר לה שאביה שנהרג על קידוש ה' במלחמת העולם השנייה, כנראה הופיע מהשמים להראות לבעלה במחזור מה להתפלל. הדבר עורר אותם להמשיך להתעניין בעברם ובהווה, עד שזכו לשוב בתשובה שלימה לצור מחצבתם. (הרב יצחק פנגר)

למדים אנו מה שיהודים מתבוללים יכולים לזכות, כשהם עושים את המעט שנדרש מהם, לרדת לתשליך. - כשהוא מצידו עשה את המעט שהיה ביכולתו, לרדת להצטרף לתשליך, אמנם התפילה היא קצרה ועד שהחליט וירד, כולם סיימו וכבר הלכו, אבל הוא עשה את שלו, ומשמים סייעוהו וזיכוהו שחמיו הגיע להראות לו את התפילה, ואת הדרך הנכונה בחיים. הדבר מעודד ומלמד, להתחיל במה שמוטל עלינו, ההמשך הוא בידי שמים.

פתחו לי פתח - הצדיק בא לסייע לעומד על ציונו

סיפר ת"ח חשוב מנקיי הדעת שבירושלים: לפני כעשר שנים היה אברך חשוב שקיבל על עצמו יחד עם זוגתו לבוא לומר את כל ספר התהילים על ציונו של רבי לייב בעל היסורים זי"ע הטמון בעיה"ק צפת, לישועת ביתו שבגרה ועדיין לא מצאה את זיווגה.

באחד הימים נסעו לקיים את הבטחתם, בהתקרבתם לעיה"ק צפת, החל לרדת שלג סוער באזור הצפון, ועל יד מושב ראש פינה החליטה זוגתו לשוב על עקבותיה אל ביתם בבני ברק. אולם בעלה היה נחוש בדעתו כי הוא יגיע לציון ויהי מה.

בסיימו את הספר חפץ היה להגיע לתחנה בשביל לשוב לביתו, אולם לא ידע להגיע בעת שהכל שומם. הוא ביקש מהיהודי העומד לידו הסבר כיצד מגיעים לתחנה המרכזית, הלה התנדב בשמחה ללכת עמו יחד עד לתחנה. משהגיעו ליד תחנת האוטובוסים ביקש האברך להודות ליהודי הנ"ל, אולם כהרף עין נעלם הלה מן המקום וכמה שניסה לאתרו לא מצאו. בחסדי ה' השלג לא נערם לגבהים והגיע אוטובוס אשר לקחו מאזור הצפון.

בהגיעו לביתו סיפר לזוגתו את כל אשר קרהו, והעלה בפניה כי חשוב הוא שאותו יהודי היה אליהו הנביא ז"ל. האשה נדה לו בראשה, כיצד זה אברך בר אוריין כמוך נכנס לדמיונות, כנראה שהוא היה זריז דיו ותו לא. האברך שהדברים לא הניחו את דעתו, ניגש אל מרן הגר"ש ואזנר ושח לו את סיפורו. מרן צ"ל השיבו בניחותא, כי אל לו להיכנס לדמיונות. מסתמא האיש הנ"ל הזדרז ולכן לא ראהו.

והנה למחרת בבוקר הגיע אל בית האברך שליח מיוחד מהרב ואזנר שביקשו שיבא אליו. הלה הזדרז כמובן להגיע בהתרגשות לבית הרב. משנכנס פנימה אמר לו הרב: "אני מתנצל כי אמרתי לך אתמול שמסתמא מדובר באיש זריז, אמנם זה לא היה אליהו הנביא זכור לטוב, אך זה היה רבי לייב בעל ה"יסורים בעצמו.

ומנין לי זאת? שכן הלילה רבי לייב נגלה אלי בחלום, ואמר: "אני רבי לייב בעל הייסורים בעצמי, אשר שהיתי עם אותו אברך בכל זמן אמירת התהילים ליד ציוני, שכן לא רציתי להשאירו לבד ביום שלג, וליוויתי אותו עד התחנה, ותאמר לאברך זה כי גם תפילתו התקבלה, ובחודש הקרוב ביתו תתארס", וכן הוה.

אם פותחים ליצר הרע אפילו כדי דריסת רגל בלבד, ממעט זה עלול לאבדו מן העולם.

בשבוע השני הניח דבר והלך.

בשבוע הרביעי תלה עליו בשר למשך שבוע...

ובשבוע החמישי תלה שק דגים לעשרה ימים...

בהמשך הוצע לו כל החדר במחיר מציאה,

ואחר שבועיים קיבל את הדירה כולה בחינם...

והנמשל שאם היצר הרע רוצה להכנס ללב יהודי אף אחד לא יסכים לו, מה עושה הייצר, נאחז בדבר קטן וזעיר, שדרכו ישיג את האדם כולו.

הוא תופס ילד בדבר אחד שולי, למשל שילך לישון מאוחר, או שיגרר למריבה, עמדה זו מקנה לו אט אט שלטון מלא על כל האדם כל היום כל השנה. בימים אלו אנו מסלקים את אותו יצר, אבל כזה יצר חייבים לסלק לגמרי, כי עבירה עלולה לגרור את האדם לעבירות בלי גבול.

אמירת תהילים

גודל מעלת תהלים. אכתוב מעשה רב מענין תהלים מספר של"ה שכתב בשם עמק המלך שגדול כח תהלים האומרו בכל יום בכדי להלהיב ליבות בני אדם באמירתו בפרט בימים נוראים אלו.

וז"ל בשנת קי"ב שנתיים אחרי הגזרות (שהגיעו הגוים והרגו בכל האיזור) נשאר כפר אחד סמוך לערפורט שלא שלטו בו האויבים והיה יושב איש מסכן וחסיד לא

כ"כ יודע לבד פשוטי המקרא והיה זקן ונפטר בשיבה טובה. ותוך ל' יום מפטירתו בא בחלום לחכם אחד מופלג וחסיד שהיה בערפורט ונדמה לו שהיה עומד לפניו בתכריכין וספר קטן בזרועו. שאל אותו החסיד וכי אינך האיש שקברנו ביום פלוני פה? א"ל כן דיברת אני הוא.

שאל אותו ומה הספר הזה אשר לך? א"ל ספר תהילים. ובאתי להזהירך שתזהיר את בני בישוב ההוא שהייתי דר בו שיבריחו את עצמם מן העיר וימלטו את נפשם כי כלתה אליהם הרעה וימלטו אל הקהילות (אחרות) כי כל עוד שהייתי חי וגמרת ספר תהלים בכל שבוע כמה שנים בזכות זה האריכו בשלווה וניצולו עד הנה ומעתה אין מי שיגן עליהם. (כי כבר נגזר עליהם כליה קודם כמו כל האזור ורק התהילים החזיק אותם).

ויהי בבוקר ותפעם רוח החסיד (הוא נבהל מאוד) ושלח שליח מיוחד לכפר בכתבו והזהירם, והנה מקצת היראים דברי החסיד נמלטו וניצולו ומקצתם שנתייאשו מן הפורענות ונשארו שם ולא השגיחו בדברי החסיד עד שפגעה בהם יד ה' ומידת דינו.

ומהיום ההוא ששמע אבי מורי הקדוש ז"ל הדבר הזה לא היה נמנע לומר ספר תהלים כל שבוע עפ"י ז' חלקים, על כן אל תרפה ירך ממנו כי מי שהוא רגיל ודש בס' תהלים הוא דוחה כל מיני פורענויות וכמה פגעים רעים מעליו ומעל ב"ב ומעל משפחתו ומעל כל בני דורו ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות וטובות והצלחות אשרי הזוכה ומזכה הרבים עכ"ל.

וצדקה - בזכות צדקה וחסד

רב הונא בריה דרב יהושע שב לחיות בזכות ויתור

אחד המידות ביג' מידות הוא נושא עוון אומרים חז"ל שלמי ה' נושא עוון? למי שעובר על פשע למי שמוותר לאחרים.

הגמרא במסכת ראש השנה מספרת עובדה נוראה על רב הונא בריה דרב יהושע שהיה חולה מאוד ועלה רב פפא לבקרו וחשב שכבר נפטר או כמעט נפטר וביקש שיכינו לו תכריכין, ולבסוף התרפא והבריא. רב פפא התבייש לראותו כי כבר חשבו

סיפרו חכמינו זיכרונם לברכה: מעשה ברבי אבא שישב בשער לוד, וראה אדם אחד בא מן הדרך והוא עייף, נכנס אותו אדם לחורבה אחת וישב תחת כותל רעוע ונרדם. נסתכל בו רבי אבא וראה נחש מגיח ממאורתו ובא לשוך אותו האיש, מיד יצאה כנגדו חיה אחת מן החורבה והרגה לנחש.

אמר לו: לעולם לא גמל לי אדם רעה שלא נתפייסתי ממנו (התפייסתי אותו) ומחלתי לו מיד. ואם לא הייתי יכול להתפייס לו מיד - לעולם לא עליתי על מיטתי לישון עד שמחלתי לו, ולא הייתי חושש לרעה שגמל לי, ולא די בזה - אלא שמהיום והוא והלאה הייתי משתדל לעשות עמו טובה. רואים שמי שמוותר זוכה לניסים גלויים.

אמר ר' אבא: ראוי הוא שיעשה לו הקב"ה נס על נס. בכה ר' אבא ואמר: גדול מעשה של זה מיוסף, שיוסף - הרי היו אחיו והיה לו לרחם עליהם, אבל מה שהאיש הזה עשה, יותר מיוסף.

שנה אחת התעכב רבי ישראל סלנטר להגיע לתפילת "כל נדרי" בבית מדרשו כולם עמדו והמתינו ורבי ישראל טרם נראה הלילה מתקרב ובלית ברירה יצאו לחפשו ומצאוהו שעמד בבית אחד והשגיח על תינוק שאמו הלכה להתפלל את תפילת: כל נדרי התינוק בכה ולא היה מי שישמור עליו. עמדו לפני מן הגר"ס שתי ברירות, מצד אחד כל אנשי קהילת סלאנט ממתינים לו לכל נדרי, ומצד שני ילד קטן בוכה? העדיף גדול הדור להרגיע את התינוק, וכך נמצא הגר"ס עומד

החזן בבית מדרשו של השר שלום מבעלזא איחר מאוד ביום הכיפורים לתפילת שחרית, מפני שהיה עסוק עם בביתו יהודי חלש, היה צריך לחמם לו מים ביום הכיפורים ולהכין לו משקה!!! והחזן ניגש להתפלל בלב נשבר על העיסוק במלאכות, באכילה, ובדברי חול, שהסבו לו איחור לתפילה.

החזן נבהל נורא וחשב שכעת הגיע הזמן שיקבל על מעשיו נזיפה, אכן היה צריך להניח את עמוד התפילה לאחרים אך מה מאוד התפלא, כשאמר לו הצדיק: הרגשתי היום בתפילתך שהיא מיוחדת לכן התעניינתי איזו מצוה הספקת לעשות לפני התפילה שזכית לזה. כעת שמעתי שעסקת במצות גמילות חסדים מיוחדת.

רבי גדליה שיינין שליט"א היה בעל תוקע עשרים ושמונה שנה אצל הגריש"א זצ"ל וסיפר שבשנה אחת חל ראש השנה בשבת, וביום השני של ראש השנה לאחר התפילה הוא עלה לביתו של הרב אלישיב ותקע שם את התקיעות הנוספות (רש"י, שברים פשוטים, תימני וכו').

לאחר התקיעות הוא אמר לרב אלישיב שכיון שהרבנית ע"ה חולה אולי הוא יכנס לחדרה כדי לתקוע שם. הרב אלישיב הסתפק מאוד בדבר ואמר שכיון שזה יום שני שהתקיעה רק מדרבנן, ומדובר על אשה שכל החיוב שלה לשמוע שופר הוא רק מזה שנשים קיבלו עליהן לשמוע שופר, ומדובר על חולה שהיא אנוסה, לכן החיוב כאן הוא לא חזק כ"כ ולכן אינו רוצה להטריחו בחינם.

כאשר היה הבית הלוי ילד בן חמש התגלע סכסוך לפני המלמד בין ילד יתום לילד אחר בן עשירים, המלמד שרצה להחניף להוריו הכה את הילד היתום. הבית הלוי עמד ומחה בו ולאחר מכן עזב את המלמד ואמר לאביו שאסור ללמוד אצלו.

מספר שנים לאחר מכן חלה הבית הלוי במחלה אנושה וכבר היה במצב של גסיסה ולפתע קם מחוליו באורח פלאי והבריא. וסיפר כי חלם שהוא בעולם האמת והפמליא של מעלה ישבה ופסקה את דינו למיתה, אבל אבי הילד היתום לחם בעדו בעוה"ב שישאר לחיים.

המדובר הוא על הבית הלוי אשר כל בית ישראל נשען עליו, וכל זכויותיו לא עמדו לו אלא דוקא זכות זו עמדה לו, שאבי היתום בשמים גמל לו על שהציל את בנו הקטן מעונש פעוט בגיל 5 ובזכותה זכה לתוספת חיים. [הגדה של פסח הגר"ש שבדרון זצ"ל עמ' שצט']

את הסיפור שמעתי מנינו ראש ישיבת בריסק הגאון רבי יוסף (יושע') דב (בער) סולבייצ'יק זצוק"ל (הנין נקרא אחרי סבו ה'בית הלוי') ומספרים שבפעם האחרונה שפינוהו מביתו לבית החולים סיפר את סיפור זה והוסיף ואמר דבר מפחיד: "אין לי זכות של יתום כמו שהיה לבית הלוי". ואחר יומיים הסתלק לבית עולמו. (הרה"ג ירוחם בהגר"ד פוברסקי שליט"א)

סיפור שאירע בשנים האחרונות, יהודי שעבד כפועל בסולל בונה, נפל מקומה שביעית, הוא קיבל מכה חזקה בראשו, וכתוצאה ממנה הכרתו לא שבה אליו במשך שנה וחצי, במשך הזמן אפסה התקווה שיתעורר והעבירוהו מבית החולים לבית אבות ויזניץ בבני ברק.

יום אחד התעורר לפתע מתרדמתו. בהתחלה עדיין היה חלש מדי מכדי לדבר, אחר כמה ימים כשכבר היה מסוגל לדבר סיפר שלפני שנפל הוא היה רגיל שולח תמיכה חודשית לאלמנה מסוימת. ושאלוהו בשמים: אם ישיבוהו לחיים האם מתחייב להמשיך לתמוך באותה אלמנה. והשיב שהוא מתחייב, ולפתע התעורר.

כשבאו לתת לאלמנה את התמיכה, סיפרה שהיא אינה מכירה את מיטיבה, אבל שמעה שנפצע, וראתה שעובר עידן ועידנים והתמיכה שתמך בה הפסיקה, והיא החלה לדאוג מה יהא עליה, ובדיוק באותו הלילה עליו סיפר, היא התפללה לה' והתחננה לפניו יתברך שמו כל הלילה, מה יהא עליה שהיה מסיע לה הפסיק את תמיכתו. את ההמשך כבר סיפרנו והתברר שתפילתה התקבלה...

מפעים מה שניתן לפעול בדורנו עם כספי צדקה לעידוד נפש יהודי, ובפרט אלמנה.

הנפטר פעל בשמים להשיב טובה כנגד טובה למטיבו

עובדה מופלאה אשר סיפר הגאון הגדול רבי יחיאל מיכל שטרן שליט"א, מחבר הספר 'כשרות ארבעת המינים', ועוד ספרים רבים. בסעודת פורים בשנת תשע"ב. בתקופה שלפני פורים היה עליו לעבור ניתוח מסוים, וחששו מאוד שהניתוח ישאירו צמוד להתקן מגביל לצמיתות. וב"ה בחסדי שמים הניתוח עבר בהצלחה גדולה, מעבר לכל התחזיות ויצא ממנו בריא ושלם.

עברו כמה ימים אחרי הניתוח ובלילה אחד הופיע בחלומו זקן אחד ואמר לו את שמו, והודיע לו שבא במיוחד מגן עדן לעזור לו שישאר בריא כהוקרה על שהוא עזר לו. כשהתעורר ערך לו זמן להיזכר מי הוא בכלל הזקן הנקרא בשם זה, ומאין הוא מוכר לו. עד ששחזר את הסיפור שהיה לפני ארבעים שנה.

וכה סיפר שבהיותו אברך צעיר ממש כבן עשרים ואחת בלבד, תקופה לא ארוכה אחר נישואיו, הלך לבית אבות ירושלמי לבקר את אחד הזקנים. כשעבר בין החדרים, שמע זקן גונח וזועק מרה באחד החדרים, הוא נכנס לחדר, ושאל את הזקן מפני מה הוא גונח וצועק, השיב לו הזקן שהוא מתייסר בייסורים נוראים, ולא מסייעים לו.

לבקשתו קיבל את פרטי המשפחה, יצר עמם קשר. ואמר להם שאביהם גונח מכאבים, וחייבים לפנותו בהקדם לבית חולים. אמרו לו בני המשפחה כי שירות זה מוטל על אחריותם של צוות בית האבות שבו שוהה בלבד, ואם הם יעשו זאת במקומם פעם אחת, בית האבות יתנערו תמיד מחובתם למלא את תפקידם זה, ויטילוהו עליהם, על כן נבצר מהם לסייע לאביהם המתייסר, והוסיפו והזהירו אותו, שאם הוא יכנס לעניין, כל ההוצאה הכספית תישאר עליו בלבד, ושלא יתפעל מצוות בית האבות המנגנים לאנשים על המצפון כדי שיתנדבו לעשות במקומם את תפקידהם.

בין כך ובין כך הזקן לא היה מסוגל לסבול את יסוריו, ורבי שמואל אליעזר שליט"א נטל על עצמו את המצוה וההוצאות הגדולות במעמדו, הזמין מכספו רכב לפינוי [אמבולנס או מונית], לקח אותו לבית החולים, חתם בקבלה התחייבות אישית, [לא היה קיים באותם ימים שירות ביה"ח חינם] והזקן קיבל מיד את הטיפול הדחוף, ולאחר שהתאושש החזיר אותו לבית האבות.

באותה תקופה רעייתו לא עבדה, העלות הכוללת של טיפול בודד היתה שווה לחצי מהמלגה החודשית שקיבל מהכולל. (אילו היה שואל: מה הוא חייב לעשות? מה מוטל עליו לעשות? ואף מה מותר לו לעשות? מי יודע מה היתה התשובה, אבל כיהודי (בנו של רבי משה אהרן שטרן זצ"ל משגיח דשיבת קמניץ, ונכדו של הרב יעקב יוסף הרמן זצ"ל, הידוע בספר תולדותיו 'הכל לאדון הכל', הוא ידע בלי להוסיף שאלות את מה שהוא עושה למען הזולת).

משפחתו של הזקן שמעו על זאת ורצו להיות הוגנים שלא יבנה על כספם והודיעו לו שהם לא ישלמו לו, והזהירוהו שלא יעשה זאת שנית. לעומתם הוא בליבו הרחום כשראה את מצוקתו של הזקן השאיר מספר טלפון אצל הצוות בבית האבות

וביקש מהם שבכל פעם כשיצטרך הוא ידאג לו על חשבוננו! ואכן חזר על מעשהו המיוחד כמה פעמים, עד שהזקן נאסף לעולם שכולו טוב.

וסיפר: ברבות הימים הדבר נשכח ממני לגמרי. אך לאחר שנים כעת כשנזקקתי לישועה רפואית באותו דבר. הזקן הופיע בחלומי ואמר לי: "באתי מגן עדן להשיב לך טובה תחת טובה". אבל בגן עדן אין שירות בתי חולים, הסעות ותשלומים, משם שולחים רפואה שלימה כלומר מושלמת שלא יצטרך לרופאים כלל.

ללמדנו שהדואג ליהודים נצרכים לחסד, כשהוא נצרך משלמים לו מן השמים ממש.

עבודת ערב יום הכיפורים של החזון איש לתת תחושה טובה לחולה

סיפר סבי רבי שלמה לורינץ ז"ל, אחרי הבחירות בשנת תשי"א, נפלתי למשכב. באותה תקופה, במערכת הבחירות שקדמה לכניסה לכנסת, הרבה לבקר במעברות העולים לצורך מסע בחירות, ולקה ב'טיפוס הבהרות'.

שכבתי חולה בבית החולים "אסותא" בת"א, לפני יום הכפורים של שנת תשי"ב, שאלה רעייתי את מרן האם מותר לו לצום? אחרי שערך בירור מקיף ויסודי, פסק לה מרן שאני צריך לאכול. היא הוסיפה שהיא חושבת שאני אצטער עם זה.

בערב יום כיפור, בשעות הצהריים, לא יכולתי להאמין למראה עיני, מרן הופיע בפתח חדרי...

מרן פתח ואמר בהאי לישנא: "לא היה לי ספק שתציית להוראתי ותאכל ביום כיפור. אבל חששתי שתהיה לך עוגמת נפש על מה שאתה נזקק לאכול ביום כיפור, ולכן באתי להגיד לך, שכשם שמצוה לצום ביום כיפור, כך מצוה לאכול למי שהוא חייב לאכול. אני רוצה - אמר מרן, שתאכל בלב שמח, 'לך אכול בשמחה לחמך'."

הוא ברכני ואיחל לי גמר חתימה טובה, ועזב. עבור מרן היה בקור זה דבר קשה ביותר. באותם הימים הדרך מבני ברק לבית החולים "אסותא" ארכה זמן רב, הוא נסע באוטובוסים, והיה ערב יום כיפור, וכל זאת למה? כדי להרגיע אדם צעיר, שלא תהיה לו עוגמת נפש מזה שהוא צריך לאכול ביום הכפורים...

בשנה אחת בליל ראש השנה יצא עשן מפניו של הגרשז"א זצ"ל, בני הבית דאגו ואז הסבירו להם, שהרב בער"ה שנזכר לעלות על ציוני נפט' הלך לבקר חיים, ועבר בבתי אבות מוסדיים, והיו מרעיו שהשתבשה עליהם דעתם כגון אחד שנזף: "שלמה זלמן רק עכשיו אתה מגיע, איפה אתה כל השנה", הרב לא הקפיד, הוא הסביר שכנראה אותו ידיד כבר אינו בדעתו. וכך הלך במסירות ממקום למקום. (מנכדו).

לאחר שבא לבקר את רעהו החולה והתנצל שאין זמנו פנוי, אמר לו החולה: "חלילה אין לי טענות על אף אחד, אנשים עסוקים כל אחד בענייניו, אבל רבי שלמה זלמן כבר היה לבקר אצלי שלוש פעמים".

לפני כשבעים שנה היה בחור בישיבת פוניבז' שלא חש בטוב, וביוה"כ שכב חולה בדד בחדרו. לתפילה נעילה התפילה המיוחדת אותה מתפללים פעם אחת בשנה, אחד הבחורים הלך לעודד את החולה והתפלל בעצמו לצדו ביחידות בחדר.

נשמע שמדובר בבחור כנראה חסר רגש ברוחניות, בחור שאינו חושב על עתידו, ועל עם ישראל הצריכים את תפילתו, בזמן הקדוש הזה לא היה לו מה לעשות אלא להתעסק עם חולה לדובב את מצב רוחו, במקום להתפלל עם כל גדולי ישראל דאז בישיבה.

אך כשנשמע מיהו היה אותו הבחור הכל יתהפך. בחור זה שוויתר על התפילה בישיבה ביום הכיפורים לטובת תפילה ביחידות עם חולה היה הגאון הצדיק, פועל ישועות רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל שכבר מימי בחרותו גמל חסד לכל נצרך, בהמשך חייו נודע ברבים, וגמל חסדים רבים לכל בית ישראל בתפילותיו. חסד זה התחיל כבר בבחרותו שם בהקרבה האישית למען ביקור חולים, שהחולה לא יצטער שרק

המהרי"ל דיסקין זצ"ל חס על זמנו שלא ילך חלילה רגע לריק, מה כל שכן כשמדובר על ביטול תורה של ציבור שלם, עם טרחא דציבורא.

באחת השנים אחר ההקפות בשמחת תורה, ביקש המהרי"ל מהגבאי להכריז שמתחילים את ההקפות מהתחלה, כמובן שאף אחד לא הרהר אחר דבריו, ושבּו לרקוד מחדש במשנה מרץ לכבוד התורה את כל שבע ההקפות.

בדרך לביתו שאלו בנו מה ראה להטריח את עצמו ואת הציבור להשקיע זמן רב בהקפות. ענה המהרי"ל בקצרה, ראיתי שתלמיד חכם פלוני לא קיבל כיבוד כראוי לפי כבודו.

למדים אנו מכך, שלמרות הטרחה המרובה אשר כידוע שהלילה שלפני יום הושענא רבא הוא יום הדין ובוודאי הוקדש ללימוד ותפילה - ובוודאי העיפיות רבה, וכל הציבור עייפים וצמאים לא חס על כוחם וזמנם, ואותו תלמיד חכם קיבל כיבוד, אך לא מספיק כראוי לו, ובשביל זה התחיל הכל מהתחלה. כמה עלינו ללמוד ממנו לדקדק כמה שניתן בענייני בן אדם לחברו.

הרב אליהו עזריאל דביר ז"ל עדות מבי"ד של מעלה

עבר מוות קליני וחזר לחיים:

הרב אליהו עזריאל דביר (דיכובסקי) בוגר "כפר חסידים" ו"חברון". במשרד החינוך פעל רבות להענקת אפשרות פעולה חיצונית בתוך בתי הספר, על מנת לכוון מאות תלמידים ל"מתיבתות" תורניות.

כאשר פקח עיניו סיפר לסובבים, על מה שראה בשעות בהן היה במוות קליני במצב קריטי. (יצוין, כי עדות זו דומה לעדותם של אנשים רבים שהתאוששו ממוות קליני, ושסיפרו את מה שחוו כאשר התאוששו). באותן שעות הוא הבחין מלמעלה בגופו המונח על מיטת בית החולים והסובבים אותה.

אז הרגיש, כי הוא עומד בפני בית דין של מעלה, ונשאל שאלות נוקבות על מעשיו בעולם הזה. "רגעי המשפט היו קשים מנשוא, כמו בפס ייצור של בקבוקים שעוברים בסרט נע, כך בדיוק העבירו מול עיניי את עיני את כל העברות שעשיתי כל ימי, גם עברות שלא זכרתי, וכל עבירה עברה מול עיניי, והייתי צריך לתת דין וחשבון על כל מעשה ומעשה!! ולענות מדוע עשית זאת? איך עשית זאת? איך לא פחדת? בבית דין של מעלה האשימו אותי בדברים קשים בקשו לגזור עלי מיתה.

האשימו אותי שלא פעלתי מספיק להפצת תורה ויראת שמים", שאלו אותי - האם הקפדת לבדוק מה קורה עם התלמידים שסיימו את בית הספר, לאן הם ממשיכים? כמה מהם שומרים מצוות? האם בדקת - אם יש תוצאות לעבודה שלך בחינוך?

אמרתי - לא בדקתי, אבל אני עובד קשה כבר 20 שנה. וענו לי - עבדת פעם קשה, אבל היום כבר שנים שאתה לא מתאמץ.

מאיך הגיעו מלאכים רבים עד אין מספר והמליצו עלי בהצגת זכויותי ומעשי הטובים, אני לא פסקתי על העת מלבכות ולהתחנן על נפשי, בשלב מסוים הודיעו לי בבית דין של מעלה שמאות אנשים מתפללים לשלומי והודיעו לו בשמים שהוסיפו לו את השם "אליהו".

הוא ביקש שיחוסו על נשמתו, כי יש לו אשה וילדים קטנים, ונענה כי זו אינה סיבה, שכן לכולם יש משפחה, והתביעה ממנו היא שיפעל יותר להפצת תורה ויראת שמים.

הוא השיב, שאם תינתן לו אפשרות לחזור לחיים, הרי הוא מקבל על עצמו לפעול בכל כוחו לזיכוי הרבים, בפרסום הנס שאירע לו, ולהקדיש את חייו להרבעת תורה ויראת שמים, ולתקן את כל הנדרש. וביקש "תנו לי הזדמנות!!!" ואז ענו לי בשמים - אנחנו ניתן לך הזדמנות, ונראה אם אכן תתקן את מה שצריך לתקן!!! ואז זכה לחזור לחיים!!!

עדות - הדיין הרב שלמה דיכובסקי

העיד אחיו הרב שלמה דיכובסקי אב"ד בבית הדין בת"א - אכן, מיד עם שובו מבית החולים, דאג לתיקון אותם דברים שהעירו לו בבית דין של מעלה. כגון: זיכוי הרבים. זהירות בלשון הרע ורכילות.

ספרים שלקח מבית הכנסת ולא הספיק להחזירם. ואכן, הנהלת ביהכ"נ כנסה ישיבה מיוחדת והחליטה לתת לו את הספרים במתנה. וכן - החזיר ספרים שלקח בעבר מחברים. חובות. הוא עבר על חובות מהעבר, ומצא כל מיני חובות שלא שילם והחזירם. והשתדל לתקן כל דבר שדרש תיקון.

בירר דקדוקים בהלכות שכנים עקב מעבר בחצר שנחסם - חריגה בבניה. נזכר שלפני חמש שנים כאשר בנה את הבית הזה. היה שכן שטען שהוא השיג גבול ושלקח שטח שהוא לא שייך לו, ואמר לאשתו - אני מוכן להחזיר חצי מהבית, אם חס וחלילה משהו מהבית לא שלי. במשך שעות - ישב יום יום ליד הטלפון ונדנד לעירייה שיוציאו את התוכניות מהארכיון, ויבדקו אם ח"ו לקח ממשהו איזשהו ס"מ, וכך הוא אמר לי - יום יום אני מנסה לתקן.

דבריו שאמר לרבי אהרן יפהן

בעת שהותו בבית החולים לאחר הניתוח, נפגש שם עם הגאון רבי אהרן יפהן זצ"ל, ר"מ בישיבת חברון ירושלים, ומהדיר חידושי הריטב"א על מסכת יבמות, שנפטר בגיל לא מבוגר. כשהגיע לאותו בית החולים לניתוח לב. הרב דביר פנה אליו ואמר לו: "כולם מנסים להרגיע אותך, ואומרים לך שאין לך ממה לפחד והכל יהיה בסדר, ואני שהייתי שם אומר לך, שיש ויש ממה לפחד. (לשכנו תדרשו)

שמה תאמר שהסיפור עלול להביא (מבוגרים) לפחדים, ההיפך הוא הנכון, פחד זה מרחק מהאדם כליל את כל סוגי הפחדים כמאמר "אחד מן המתנפלים בחין ערכו: אנחתי מפחדך - הרחיקה ממני האנחות, דאגתי מקוצר ידי בעבודתך - הרחיקה ממני הדאגות". (שערי תשובה לרבינו יונה שער א יד).

התלמיד שנפטר התגלה לרבי חיים מוואלז'ין

היה בחור בישיבת וואלז'ין שנחלה בישיבה, ושלחוהו לביתו בלוויית חבר, ואחר זמן מחלתו התגברה ונפטר. לילה אחד ראש הישיבה רבי חיים מוואלז'ין ישב בבית המדרש באמצע הלילה, ולפתע ראהו מסתובב בדמותו בצלמו כאילו שהוא חי. שאל אותו רבי חיים מה הנך עושה כאן הלוא נפטרת מן העולם? השיב לו שבדרך לביתו סרו לאכסניה ולא היה

לו מספיק כסף לשלם, ואמר שישלח את הכסף, ואכן כשהגיע לביתו שלח את התשלום עם אותו בחור אך הענין נשכח ממנו. ואין לו מנוחה בשמים עד שהחוב יפרע.

אמר רבי חיים לנפטר שהוא יזכיר לאותו בחור לשלם, והנפטר נעלם. - מדובר בנפטר שהיה זהיר בענייני ממונות, ומצידו שלח את התשלום, וזכה לבוא להזכיר להשלים את השליחות ששלח בחיי חיותו.

הכובסת שבה והסתובבה בעולם להשלים יום עבודה

כתב בספר שערי זבול להרב זבולון המבורגר (קונטרס שערי אמונה ובטחון עמ' כד) סיפור מיוחד ששמעתי מפי הגאון רבי שמואל הומינר זצ"ל שחיבר הרבה ספרים, על איסור לשון הרע, על מצות התורה ועוד, הוא היה צדיק בעל אמונה חזקה, שלא יצא מפיו דבר שקר. וסיפר מעשה שקרה אצל זקנם שגרו בעיר הקודש חברון.

וכך סיפר לאבי אדמו"ר מרן הגאון האדיר רבי אברהם משה זצ"ל, בעל חידושי רבי אברהם משה, ואני שמעתי איך שסיפר:

בבית זקנם היתה כובסת (היום יש מכונת כביסה, שמים הבגדים וחומר ניקוי, סובבים הכפתור ומכבסים, בתוך זמן קצר כל הבגדים יוצאים נקיים, אבל אז היתה אשה כובסת), שבאה בדרך כלל כל ששה שבועות, ולכולם היו הרבה בגדים לבנים, ובאותו יום שהכובסת באה לעשות הכביסה היה בלגן בבית, היו כלים גדולים (פיילות בערבית) שבה שמים את הבגדים וגם היה פומפה עם ראש, והיו מדליקים אותו בנפט וספירט, וכלים יותר קטנים שבהם היו מכניסים את הכביסה אחרי הכיבוס.

לפעמים זה היה מתהפך ואנשים היו נכוים, זה היה יום קשה אבל שמח בבית, והכובסת היתה עובדת קשה, והכל היה בחצר של הבית, והיו משלמים לה בשביל יום עבודה, או שני ימים שהיתה הכובסת עובדת.

ויהי היום הכובסת הקבועה שהיה להם (בדרך כלל לכל משפחה היתה להם כובסת קבועה) הפסיקה לבוא לעשות את הכביסה ולא באה הרבה זמן.

פתאום ביום אחד הכובסת באה, ושאלה אם יש כביסה לעשות, והם השיבו בטח, יש הרבה מאד כביסה, נתנו לה לעשות את הכביסה, והיא עבדה ועבדה ולא דיברה באמצע העבודה, תמיד היתה מדברת ומדברת, אבל היום בלי דיבורים היא כיבסה את כל הבגדים, וכשסיימה את כל העבודה, אמרה: "היות שבאתי בפתאומיות ולא ידעתם, לא הכנתם כסף בשבילי, לכן הפעם לא תשלמו לי", והיא הלכה בלי תשלום, כך היא רצתה.

זאת אומרת שאחרי שנפטרה היא באה מהעולם העליון לעשות להם את הכביסה, ואז הבחינו שבפעם הזו שהגיעה היא לא דיברה שום דבר בזמן שעשת הכביסה וגם לא רצתה לקחת כסף.

והגאון הצדיק רב שמואל הומינר זצ"ל אמר שיתכן שביטלה שעות במשך השנים שעבדה, ונתנו לה רשות מן השמים לבוא לשלם את מה שהיא היתה חייבת.

זהו סיפור נפלא שקרה אצל זקניו שגרו בחברון עתיקה ע"כ.

רואים מכאן שגם היה לה זכות מן השמים, שנתנו לה רשות החזיר להם מה שהיתה חייבת להם שבלי זה לא היתה יכולה לבוא למקומה בגן עדן.

וגם רואים שהיא היתה צדקנית, אבל בן אדם הוא רק בן אדם, ואין צדיק בארץ שיעשה טוב ולא יחטא, ומי שהכיר את הצדיק הגדול רבי שמואל הומינר זצ"ל, יודע שרבי שמואל הומינר לא היה מוציא דבר שקר מפיו, ותמיד דיבר באמונה ובטחון בה' יתברך, ואם כן המעשה שסיפר אמת ויציב.

וגם למדים מזה שאנשים שעובדים לפי זמן, הם צריכים מאוד להשגיח ולדייק שלא לבטל באמצע העבודה, שאם לא ישיגו אחרי מאה ועשרים יצטרכו לתת דין וחשבון בשמים, ולא תמיד יכולים להשלים אח"כ, הכבוסת שזכתה לרדת משמים היתה לה הזדמנות לרדת ולשלם את החובה בכיבוס הכביסה, כעבודתה מימים ימימה, אבל בדרך כלל אין יכולים לשלם בחזרה והדבר נורא מאד, ובין אדם לחבירו אין יום כיפור מכפר. ולכך כל אחד ואחד צריך למחול להשני, אבל הדבר לא פשוט. (ספר שערי זבול).

לפני פחות משנה נפטרה בירושלים עיר הקודש, אחת מנשות ירושלים הצדקניות, אשה שכל ימיה היתה סמל ל"אידישע מאמע", ושם ד' שגור על פיה בכל עת.

מלבד צדקותה וישרותה המופלגים, היתה האשה ידועה כ"באלעבוסטע", אשה מאורגנת ומסודרת, שתמיד ידעה להאיר פנים לכל אדם, ולשמוח בשמחתו. כמו גם לארח אותו בביתה הנקי והמטופח.

הנכדה התעוררה ואצה לספר את פרטי החלום להוריה, והם נגשו איתה אל הצבאי המקומי, שהגיב בפליאה "אני במשך שנים רבות הייתי צבאי, ואף סיידתי פעמים רבות את ביתה של אמכם ע"ה, ואום כבר כמה שנים שאינני עוסק במקצוע, זקנתי והעברתי את מברשת הצבעים לבני גשו אליו, אולי הוא ידע במה מדובר".

בני המשפחה נגשו אל בנו של הצבעי, והוא סיפר להם את הסיפור הבא: זמן קצר לפני פטירתה נקרא הצבעי לביתה של הנפטרת, שהזמינה אותו לסייד את ביתה. היא אמנם לא הרגישה טוב, אך אמרה בחיך: "מקסימום, כאשר ישבו שבעה ישבו בבית נקי וצבוע..." המחיר שנקבע היה שמונה מאות וחמישים ₪. "היא נתנה לי מאה וחמישים ₪ על החשבון", סיפר הצבעי. באותלו יום היא אושפזה בבית החולים.

כעבור שלושה ימים, הסתיימה המלאכה. אך בעלת הבית נפטרה. הבית, היה נקי ומסוייד. "חשבת" אמר הצבעי, "שאני מוחל על הכסף ולכל הפחות מילאתי את רצונה של המנוחה ע"ה."

בני המשפחה לא ויתרו כמובן, ונתנו את שארית החוב לסייד, משמרים את הסיפור המופלא, שסופר על ידי בני המשפחה.

"היה לה, לאמנו הצדקנית, את הזכות, לשוב ולבקשה כי ישלמו את חובה", הם אמרו.

במוצאי שבת לסדר "ולא יהי בהם נגף" פר' כי תשא אור לי"ט אדר תשס"ב היה פיגוע בירושלים בבית ישראל בין הנפגעים היה בחור הי"ד משיבת "אור גאון" בב"ב בשם "שאול נחמד" תושב ראשון לציון.

בליל שלישי אור לכ"א אדר חלם משגיח הישיבה הרה"ג ר' דוד כהן שליט"א שהוא רואה את הבחור הפטר הי"ד ושאלו "מה שלומך?" והשיב "לא טוב, כי עדיין לא דנים אותי בשמים, מכיון שנשארתי חייב כסף לשני בחורים, ואבקשך שתשלם להם, ואני אדאג שהכסף ישולם לך".

ויהי בבקר אחר התפילה, והבחורים יושבים בחדר האוכל, המשגיח שמידי פעם נכנס גם הפעם כדרכו נכנס ושוחח עם הבחורים וספר להם את חלומו, קם אחד הבחורים ואמר

אני מנהל את קופת הגמ"ח של הישיבה והנפטר נשאר חייב 10 ₪ עוד הוא מדבר, ובחור שני נזכר שהנפטר לוו ממנו 20 ₪ באופן פרטי.

יומיים לאחר החלום נסע המשגיח להספיד את שאול נחמד הי"ד. לאחר ההספד אמר לאבא: דע לך כי לבנך יש נשמה גבוהה, וסיפר לו את החלום ואת דבר הבחורים.

האב השכול והשלים את דבריו בחלום: "אני אדאג שהכסף ישולם לך" ואמר: גם אני חלמתי שאני רואה את שאולי שאומר לי "אבא, צריך להחזיר", ולא הבנתי למה מתחכוון בדבריו - כעת אני מבין. והכספים שולמו.

מה שחייבים לציין שאפילו בזמננו שההסתר פנים כה גדול ועצום, רואים עד מה גדולים דיני שמים, שלא דנים אדם בבית דין של מעלה כל עוד שנשאר חייב סכומי כסף קטנים - רק בגלל בין אדם לחבירו.

הקד' רבי חנוך סגל הי"ד

נהרג בכ"ד מנ"א תשס"ב בפיגוע ב-ם

בתחילת חודש אייר חלם אחד מבני המשפחה שהוא בא לבקר אצל מו"ח ז"ל, והנה הוא מוציא דף מהארון ומראה בהתלהבות על הדף ושם היה כתוב שם משפחה וסכום כסף, והוא אומר תראה שאני חייב סכום זה למשפחה הנ"ל. ומכיון שאחד מדידי היה ממשפחה זאת שלחו לו את הסכום הנ"ל, והלה לא ידע מאומה על החוב. אך מכיון שבניו למדו אצל מו"ח ז"ל הוא שאל אותם, והבן האחרון נזכר בבירור שלפני עשרים וארבע שנים נשאר מו"ח ז"ל לחייב לו סכום זה, עקב טענות, והוא זכר זאת כל הזמן.

אכן נודע הדבר, שכל חייו היו נקיים, ולא נשאר שום חוב מאומה (חוץ מהסכום הנ"ל) ואין זה פלא כלל, לכל מי שמכיר את הנהגתו בענייני ממון. והוא זכה בזכות מיוחדת, שהצליח לתקן מלמעלה ובוודאי זה מראה על מצבו המיוחד.

ראה עובדה זו עוד, בספר האמנתי כי אדבר חלק א' עמ' שנח שנת

רבי משה דווּיק זצ"ל

הרב הצדיק והתמים ר משה דווּיק זצ"ל שנפטר בי"ט אלול תשס"ה (כנראה מלמד בת"ת שתלי זיתים ב"ב) התראה בחלום לאחיינית צעירה, והראה לה בשני מקומות על ארון הספרים שלו, ואז פנה לצאת מהחדר כאומר בעצם מה לי פה.

כשביקרה אצל דודתה האלמנה שתחי' ספרה לפי תומה את החלום. בני הבית התרגשו, ושאלוה האם הנך זוכרת על איזה מקומות בארון הספרים הראה? היא הראתה, ובשני המקומות נמצאו ספרים שאולים...

למדנו א. על גדלותו של הנפטר זצ"ל שזיכוהו משמים לתקן אף אחר פטירתו.
ולמדנו ב. לראות עין בעין, שיש דיני שמים, ועד כמה מדקדקים עם כל אחד.
סיפור זה משתלב עם הסיפור של הרב חנוך סגל הי"ד.

נפטר שהתגלה בתוך השנה מעיד על גדלותו

נפטר שהתגלה בתוך השנה לפטירתו זו עדות על גדלותו, כפי שמרן המשגיח הגה"צ ר' יחזקאל לוינשטיין זצ"ל סיפר בהתפעלות על אדם גדול מאוד שנתגלה אליו בתוך השנה.

והוא אמר שרואים מזה שהוא היה אדם גדול הרבה יותר ממה שחשבנו, שהוא התפנה בתוך השנה לירד למטה, אחרי שרוב האנשים טרודים מאוד בדיני שמים בתוך השנה. יתן ה' שלא ישמע עוד שוד ושבר בגבולנו, ויקיצו וירננו כל שוכני עפר במהרה בימינו.

אמר הכותב: יתכן שיש זכות מיוחדת לקדושים, שכל עוונותיהם נמחלים, ונותר להם לסדר את ענייני הממונות.

הסיפורים נלקטו מהכא ומהתם, ולרוב חשיבותם הודבקו יחד על עמוד אחד, ע"י רבי מאיר מונק זצ"ל, וחולקו בין המלמדים בת"ת תורת אמת. והוסיף בכת"י שכשהראו את העובדות הנ"ל בפני הרה"י מרן הגראי"ל שטיינמן זצ"ל אמר בוודאי דיני שמים על גזל חמורים מאד, אבל האנשים שזכו להינקות מעוון זה, בוודאי יש להם זכויות גדולות. והתמקד על הרב חנוך סגל הי"ד (אותו הכיר והיה מקבל את תלמידיו פרי טיפוחיו לשיבה קטנה והחשיב את עבודתו הייחודית בהעמדת תלמידים) שזכויותיו העצומות בחיבוב לימוד הגמרא על התלמידים ואלה יעבירו זאת לתלמידיהם הרי זו זכות תדירית, ובפרט שזה חיזוק התורה.

(הראש ישיבה לא היה לו חידוש בדקדוק על ממון, אלא בזכות שהיתה להם לבא לתקן. ובדבריו הנ"ל רואים שלא תלה את זכותו של הרב חנוך סגל בזה שנהרג כקדוש, וכידוע הקב"ה מחשבן כצדיקים וחסידים, אלא תלה את זכותו בעמלו בלימוד התורה ללמוד וללמד).